

Vernepleier

A word cloud of terms related to nursing and healthcare. The most prominent words include:

- tjenester**
- personer**
- arbeider**
- mennesker**
- funksjonsvansker**
- ressurser**
- helse**
- utvikling**
- forebygge**
- utgangspunkt**
- habiliterings**
- eldreomsorgen**
- kognitive**
- Vernepleiere**
- hjemmetjenester**
- legemiddelhåndtering**
- også autorisert**
- økt**
- dagtilbud**
- den**
- ulike**
- som tar**
- spesialisthelsetjenesten**
- helsepersonell**
- Vernepleierne**
- psykisk utviklingshemming**
- utdannet sosialarbeidere**
- særlig funksjonsvikt**
- fremme helsevern**
- gjennom**
- drive**
- funksjonsnedsettelse**
- rusomsorgen**
- yrkesgruppe**
- fysisk**
- rehabiliteringsarbeid**
- funksjonsvansker**
- andret**
- undervisningssektoren**
- tilrettelegging**
- kommentale**
- skole**
- viktig**
- psykiske**
- innenfor**
- tilrettelegging**
- kommentale**
- skole**
- viktig**
- psykiske**
- innenfor**
- funksjonsvansker**
- ressurser**
- helsepersonell**
- Vernepleierne**
- psykisk utviklingshemming**
- utdannet sosialarbeidere**
- særlig funksjonsvikt**
- fremme helsevern**
- gjennom**
- drive**
- funksjonsnedsettelse**
- rusomsorgen**
- yrkesgruppe**
- fysisk**
- rehabiliteringsarbeid**
- funksjonsvansker**
- andret**
- undervisningssektoren**
- tilrettelegging**
- kommentale**
- skole**
- viktig**
- psykiske**
- innenfor**
- funksjonsvansker**
- ressurser**
- helsepersonell**
- Vernepleierne**
- psykisk utviklingshemming**
- utdannet sosialarbeidere**
- særlig funksjonsvikt**
- fremme helsevern**
- gjennom**
- drive**
- funksjonsnedsettelse**
- rusomsorgen**
- yrkesgruppe**
- fysisk**
- rehabiliteringsarbeid**
- funksjonsvansker**
- andret**
- undervisningssektoren**
- tilrettelegging**
- kommentale**
- skole**
- viktig**
- psykiske**
- innenfor**
- funksjonsvansker**
- ressurser**
- helsepersonell**
- Vernepleierne**
- psykisk utviklingshemming**
- utdannet sosialarbeidere**
- særlig funksjonsvikt**
- fremme helsevern**
- gjennom**
- drive**
- funksjonsnedsettelse**
- rusomsorgen**
- yrkesgruppe**
- fysisk**
- rehabiliteringsarbeid**
- funksjonsvansker**
- andret**
- undervisningssektoren**
- tilrettelegging**
- kommentale**
- skole**
- viktig**
- psykiske**
- innenfor**
- funksjonsvansker**
- ressurser**
- helsepersonell**
- Vernepleierne**
- psykisk utviklingshemming**
- utdannet sosialarbeidere**
- særlig funksjonsvikt**
- fremme helsevern**
- gjennom**
- drive**
- funksjonsnedsettelse**
- rusomsorgen**
- yrkesgruppe**
- fysisk**
- rehabiliteringsarbeid**

OM VERNEPLEIERYRKET

VERNEPLEIER

Forord

Kjære vernepleiere i fag- og terapeutstillinger, i lederstillinger, innen undervisning/forskning, spesialisttjenesten og alle andre steder vi er, og kjære vernepleierstudenter. Profesjonsrådet for vernepleiere (PRV) er opptatt av at dere skal ha en brosjyre som sier noe om hvem vi er, hvor vi er og hva vi kan.

Uansett hvor dere jobber og hvilken stillingstittel dere har, håper vi dette vil oppleves relevant. God kommunikasjon med brukere og pårørende, og tverrfaglig samarbeid er helt sentralt i faglig forsvarlig yrkesutøvelse og god praksis. Skal vi klare dette er det viktig at vi vet hvem vi er, og kan formidle dette enkelt og tydelig. Vi håper brosjyren kan bidra til dette.

Underveis i utarbeidelsen har PRV fått innspill fra en referansegruppe nedsatt av Nasjonalt profesjonsråd for utdanning og forskning innen vernepleie (UHR) bestående av Anita Gjermestad (VID), Silje Haugland (UiA) og Marit Pettersen (HVL). Det ble i tillegg bedt om innspill fra en rekke brukerorganisasjoner.

Oslo: 12.09.17

Profesjonsrådet for vernepleiere, Fellesorganisasjon (FO)

1. Vernepleiere er autorisert helsepersonell

Vernepleie er den eneste profesjonen der helse- og sosialfaglig kompetanse er kombinert. Det gjør denne bachelorutdanning unik. Vernepleierutdanningen har sin forankring i en helhetlig integrert kompetanse basert på helsefag, sosialfag, juss, pedagogikk og psykologi.

Vernepleiere er autorisert helsepersonell og kan på lik linje med sykepleiere inneha ansvarsvakt, ansvar for legemiddelhåndtering og øvrig fagansvar. Lovverket knyttet til legemiddelhåndtering er profesjonsnøytralt. Det er viktig å styrke vernepleierens bevissthet om egen kunnskap og lovverket knyttet til dette.

Helsepersonelloven knytter forsvarlighet til realkompetanse, praktisk kompetanse og opplæring. I dette ligger et ansvar både hos den ansatte og arbeidsgiver til å henholdsvis holde seg orientert og oppdatert på ny kunnskap og å sørge for å tilby og legge tilrette for muligheten.

Det er samspillet mellom de ulike fagdisiplinene og tilnærmingene som utgjør den samlede vernepleiefaglig kompetanse.

2. Hvem er vernepleieren til for?

Vernepleie er den eneste profesjonsutdanning som retter seg spesifikt mot personer med utviklingshemning og andre med kognitive funksjonsnedsettelse. Vernepleie er kunnskap om hvordan legge til rette for å bistå personer med ulike fysiske-, sosiale- og kognitive utfordringer.

Vernepleiere arbeider i dag på mange felt. Kunnskapsgrunnlaget er utviklet gjennom arbeid med personer med utviklingshemning og er i stor grad knyttet til dagliglivets gjøremål. Vernepleierkompetansen kan overføres til arbeidet med andre målgrupper.

Vernepleiefaglig kompetanse er viktig i hjemmebaserte tjenester, innenfor spesialisthelsetjenester, i skole, eldreomsorg, psykisk helsearbeid, rusomsorg, barnevernstjenester og flyktingtjenester for å nevne noen.

3. Vernepleierens mandat

Vernepleie er å synliggjøre og motvirke samfunnsskapt barrierer. Den unike kombinasjonen vernepleiere har i sitt kunnskapsgrunnlag, bidrar til økt mestring, deltakelse, myndiggjøring og selvbestemmelse.

Gjennom praksiserfaring legger vernepleie til rette for best mulig læring, endring og opprettholdelse av ferdigheter.

4. Vernepleierfaglig arbeid

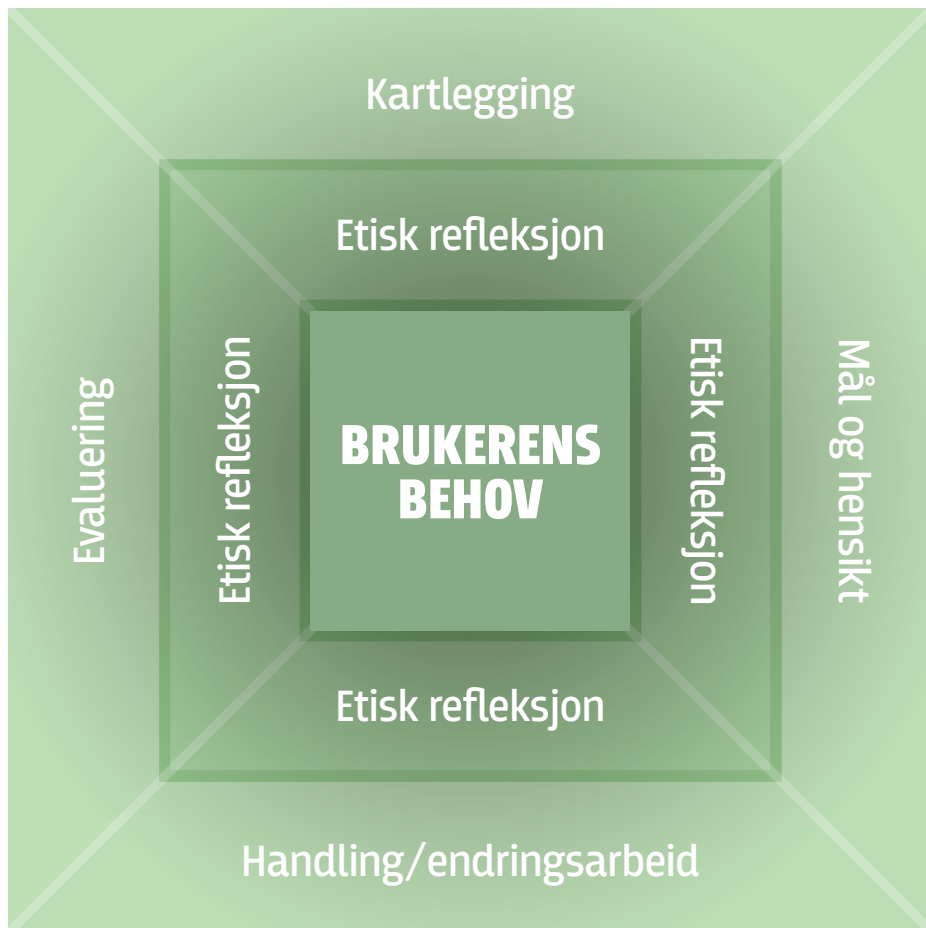
Vernepleie er både systematisk problemløsning og det å være et medmenneske i hverdagen. Det dreier seg av og til om nøye planlegging av arbeidet og andre ganger om øyeblikk som her og nå krever faglig baserte skjønnsvurderinger. Analytiske ferdigheter og faglig dømmekraft må til for å kunne vurdere og skifte mellom slike ulike arbeidsformer.

Vernepleierfaglig arbeid er dynamisk og pendler mellom systematisk tiltaksarbeid og det mer kontekstavhengige arbeidet, ofte kalt relasjonelt arbeid. Relasjonelt arbeid er basert på kjennskap til den det gjelder, men også til faglig kunnskap og evne til inn-toning: alt det som gjør det mulig å gripe øyeblikket og med den andres beste for øye bidra til at personen opplever seg sett og anerkjent. Relasjonelt arbeid er å skape mening sammen, invitere til samhandling, humor og lekenhet.

5. Arbeidsmodell og viktige prinsipper i vernepleie

Arbeidsmodell

Generell problemløsningsmodell er en modell for planlegging, gjennomføring og evaluering av arbeid der en person eller et miljø ønsker endring. Vernepleierens arbeidsmodell er en slik modell. For vernepleieren er det viktig at modellen ivaretar og tydeliggjør samspillet mellom bruker og hjelper. Faglig forankring og etterrettelighet i den profesjonelle hjelpen sikres gjennom analytisk og etisk refleksjon i modellen. Hensikten med modellen er å etterstrebe at personen selv skal være deltakende aktør i hele prosessen.

Arbeidsmodellen er en visuell modell for hvordan vernepleierfaglig arbeid kan se ut. Der erfaring, faglig forståelse og prinsipper, etikk, juss, og handling møtes og prinsipper og kjennetegn ved yrkesutøvelsen og brukers ønsker og mål settes sammen i et visuelt redskap for å oppnå ønsker, mål og endring for den det gjelder.

I et ønske om å fremheve noen viktige prinsipper og kjennetegn i vernepleierfaglig yrkesutøvelse, har vi samlet 7 punkter vi mener er helt vesentlig. Vi håper også at disse er anvendelig i praktisk yrkesutøvelse

5.1 Vernepleie er å ha brukernes behov som utgangspunkt

Vernepleie er å bidra til økt rettsikkerhet, likeverd og bedre levekår for den enkelte. Alle mennesker har rett til selvbestemmelse og å leve et verdig liv utfra egne ønsker og forutsetninger. Vernepleiere tar utgangspunkt i ressurser hos personen selv og nettverket. En viktig oppgave er å bistå den andre til å synliggjøre de behov og den kompetansen personen selv har.

5.2 Vernepleie er samspill mellom mennesker

Vernepleie har fokus på hverdagen. Aktiviteter knyttet til hverdag og fritid er i vernepleie sammenvevd i det pedagogiske-, psykologiske-, helse- og sosialfaglige arbeidet. Dette gjør vernepleieryrket unikt.

Vernepleiere arbeider med personer med ulike sosiale og kommunikative forutsetninger. Gjennom væremåte og tilpasset kommunikasjon møter vernepleieren den andre utfra deres behov og ønsker. Det krever stor grad av kunnskap, ferdigheter og sensitivitet.

5.3 Vernepleie er målrettet miljøarbeid

Vernepleie er å løse utfordringer som krever målrettet arbeid. Av og til er brukernes utfordringer av en sånn art at det krever tilnærminger som karakteriseres av systematikk i alle ledd, av den vernepleierfaglige modellen.

Målrettet miljøarbeid er karakterisert av kartlegging basert på systematisk datainnsamling, konkrete mål, klare prosedyrebeskrivelser og kontinuerlig evaluering. Strategier for å bedre pålitelighet (reliabilitet) i

dokumentasjonen og gyldighet med hensyn til effekter av endringsarbeidet (validiteten), vil også benyttes.

5.4 Vernepleie er kunnskapsbasert praksis

Vernepleie bygger på brukererfaring, forskningsbasert- og erfaringsbasert kunnskap. Vernepleiere står i sitt arbeid overfor sammensatte og komplekse problemstillinger. Vernepleiefaget har en tverrfaglig tilnærming og henter kunnskap fra vitenskapelige disipliner med stor spennvidde: fra disipliner som helse/medisin, psykologi, og pedagogikk til juss og samfunnsfag.

5.5 Vernepleie er å styrke brukernes muligheter for samfunnsdeltakelse

Vernepleie legger til rette for og bistår personer med funksjonsnedsettelse i deres deltakelse på alle arenaer. Brukerens behov er styrende for identifisering og valg av fokusområder. Det er brukerens ønsker som skal være styrende for veivalg.

5.6 Vernepleie er å utvikle og sikre gode tjenester

Vernepleie er å jobbe for å bedre vilkår og rammer for god yrkespraksis. Synliggjøring av samfunnsskapt barrierer og arbeidet for et inkluderende samfunn er forutsetninger for dette. Gode tjenester setter krav til utvikling og innovasjon i praksis. Vernepleie er å ta initiativ til og å drive slike kreative prosesser.

5.7 Vernepleie er etisk refleksjon

Vernepleie er kontinuerlig etisk refleksjon over utfordringer og dilemmaer som oppstår i hverdagen. Relasjonen mellom vernepleieren og den andre er ofte preget av en skjevhet eller asymmetri. Vernepleieren har faglig kunnskap og myndighet som gir makt og kan sette den andre i et avhengighetsforhold til hjelperen. Dette maktaspektet reiser etiske spørsmål og krever sterk grad av sensitivitet, bevissthet og refleksjon for ikke å krenke den andre. Det er vernepleierens ansvar å skape så stor jevnbyrdighet som mulig.

6. Den politiske vernepleieren

Begrepet politikk kan defineres både vidt og snevert. En vid definisjon innebærer at politikk er alle sosiale forhold som innebærer makt, styre og autoritet.

En snever definisjon sier at politikk er offentlig beslutningsaktivitet og de rammene som leder individers og gruppers handlinger fram til offentlige vedtak (www.ub.uio.no).

I følge den vide definisjonen er politikk det som foregår i private organisasjoner, nabolag, smågrupper, familier og parforhold, i den grad det har med makt, styre og autoritet å gjøre. Den vide definisjonen er viktig for vernepleieren nettopp fordi dette er «vår» arena. Å velge vernepleieryrket er å ta et valg. FO sitt yrkesetiske grunnlagsdokument sammen med lovverket gir fundamentet for yrkesetikken vår. Den gir oss en tydelig verdiforankring og argumenter for å påvirke verden rundt oss. Utgangspunktet for etableringen av felles etiske verdier på tvers av nasjoner og kulturer er FNs menneskerettighetserklæring. I tillegg er vi forpliktet av en rekke andre dokumenter og konvensjoner som barnekonvensjonen, FNs erklæring om funksjonshemmedes rettigheter m.fl.

Vernepleieren er forpliktet til å sørge for best mulig livskvalitet for de vi skal hjelpe og at alle mennesker skal få sine menneskerettigheter oppfylt. Det krever at vi jobber både på individ- og samfunnsnivå, det krever politisk engasjement og en klar verdiforankring.

Politisk UTEN påvirkning?

Vernepleierens oppgave til å være politiske endringsaktører handler ikke bare om hvordan vi skal være aktører på vegne av våre brukere, men hvordan bidra til selvstendigjøring. For eksempel har vi en plikt til å sørge for at personer med utviklingshemning også kan bruke stemmeretten sin.

Vernepleieren har et ansvar for å sørge for at de vi yter tjenester til SELV kan delta direkte med sine demokratiske rettigheter.

Aktuelle nettsteder:

FO`s nettside og vernepleiere: <https://www.fo.no/vernepleiere/category147.html>

Fontene: <http://www.fontene.no/>

Vernepleier.no: <http://vernepleier.no>

Helsepersonellregisteret (HPR);

<https://register.helsedirektoratet.no/hpr>

NFU`s 10 punkter for demokratisk deltakelse: <http://vernepleierportalen.no/et-intervju-med-leder-for-norsk-forbund-for-utviklingshemmede-nfu-om-utviklingshemmedes-valgdeltakelse-og-forventninger-til-vernepleiere/>

Viktige styringsdokumenter:

FOs yrkesetiske grunnlagsdokument;

<https://www.fo.no/yrkesetikk/yrkesetisk-grunnlagsdokument-article227-150.html>

FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD);

<http://www.fn.no/FN-informasjon/Avtaler/Menneskerettigheter/FNs-konvensjon-om-rettighetene-til-personer-med-nedsatt-funksjonsevne>

Forskrift om legemiddelhåndtering for virksomheter og helsepersonell som yter helsehjelp;

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2008-04-03-320>

Rundskriv ID-7/2015 legemiddelhåndtering;

<https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/1082/>

[Legemiddelh%C3%A5ndteringsforskriften%20med%20kommentarer%20\(rev\).pdf](https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/1082/Legemiddelh%C3%A5ndteringsforskriften%20med%20kommentarer%20(rev).pdf)

Helsepersonelloven;

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-64>

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven);

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30>

Rundskriv IS-10/15, Rettssikkerhet ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemming;

<https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/977/Rettssikkerhet%20ved%20bruk%20av%20tvang%20og%20makt%20overfor%20enkelte%20personer%20med%20psykisk%20utviklingshemming.pdf>

Pasient- og brukerrettighetsloven;

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-63>

Rundskriv IS-08/15, Pasient- og brukerrettighetsloven

<https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/945/IS-%208%202015%20Rundskrivpasientogbrukerrettighetsloven.pdf>

[Rundskrivpasientogbrukerrettighetsloven.pdf](https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/945/IS-%208%202015%20Rundskrivpasientogbrukerrettighetsloven.pdf)

Stå opp for trygghet

Bli medlem ved
å sende "fomedlem"
til 1960

FO.NO

Fellesorganisasjonen (FO)
Postboks 4693 Sofienberg 0506 Oslo
Besøksadresse: Mariboegate 13, 0183 Oslo
Tlf. 02380 E-post: kontor@fo.no

